

Elisabeta POP

Oradea

Îmi dați o țigară? Sau măcar un foc?

Mărturisesc, cu oarecare jenă (fiindcă nu-mi prea stă în obicei) că nu apucasem să citesc piesa **După ploaie** când m-am dus să văd spectacolul – la premieră adică. Se vede însă că în tot răul e și un bine: am urmărit spectacolul cu un interes sporit – să aud bine ce se spune și să văd cum se joacă... În definitiv, știam că văd un spectacol făcut de un regizor tânăr și talentat pe care-l stimez și îmi place să cred că suntem și puțin prieteni...

N-aș spune că am ieșit prea entuziasmată de la spectacol, deși eu găseam pentru unele neajunsuri destule explicații, ca să zic așa, de culise, adică vreau să spun argumente care, dacă nu salvează spectacolul, cel puțin nu incriminează regia...

Spectatorii însă, nu puțin, au părut nedumeriți: unul, mai curajos (instrumentist din Filarmonică) m-a întrebat de-a dreptul dacă are cineva nevoie de o astfel de piesă; ce să răspunzi la o astfel de întrebare? Se vede că da, am răspuns eu foarte sigură pe mine, de vreme ce specialiștii din teatru au optat pentru ea. Argumentul lui forte era acela că nici n-a râs, nici n-a plâns sau nici măcar „n-a compătimit“ cu personajele piesei. N-a fost, a zis, nici comedie, nici dramă...ce-a vrut să ne spună? Să ne transmită, adică, spectacolul și piesa, a adăugat el...Observația lui părea ruptă din celebrul text al lui Caragiale, deși, sunt convinsă că omul nostru, deși cântă bine la vioară, nu era la curent cu respectivul text...

Dacă tot a venit vorba despre piesă, era clar că trebuia s-o citesc chiar în noaptea aceea.

Să spun drept, piesa mi s-a părut sub nivelul laudelor excesive cu care au încununat-o cei care au scris despre Belbel și despre teatrul lui. Nu slabă, firește, dar nici o capodoperă. Atunci?

Ei bine, dar dacă totuși un regizor serios ca Goga a dorit s-o monteze și o directoare-actriță a acceptat (tentată, sunt convinsă și de faptul că piesa are nu mai puțin de cinci roluri de femei, când se știe, ce greu e să găsești piese cu roluri bune pentru mai mult de două actrițe), înseamnă că, cel puțin lor, textul le-a „spus“ ceva, nu?

Mai mult decât mi-a spus el mie...

Acum, să fim sinceri, nu e nevoie ca unui cronicar (fie el și ...făcut, iar nu născut, așa cum sunt eu) să-i placă neapărat piesa (și nici spectacolul, nu-i așa?), ci să încerce să judece ce vede...Ceea ce voi încerca să fac și eu în cele ce urmează...

Să încep prin a spune că există în piesă ceva artificial, începând chiar cu ideea de a aduce patru secretare, sigur identice ca profesie, deosebindu-se vag prin culoarea părului sau a perucilor: blonda, roșcata, bruneta, șatena și prin alte câteva detalii ce țin de comportare, de morală, de inteligență, de caracter...

Cu puțin efort le identifici totuși, raportându-le mai ales la alte personaje cel puțin ciudate: un Programator ultrafidel și cam picat din lună, un Curier „ultradotat“ se pare, sexual, după care aleargă toată suflarea feminină din firmă (femei care nu au timp să se realizeze cumva și pe latura erotică, sentimentală, familială), un Șef administrativ cam incert ca poziție socială și cam imbecil din alte multe puncte de vedere. Dacă toți aceștia se refugiază pe acoperișul unui zgârie-nori cu 49 de etaje, fugind din Firma la care sunt angajați și riscând să plătească scump pentru

Petre GHIMBĂȘAN și Andrian LOCOVEI

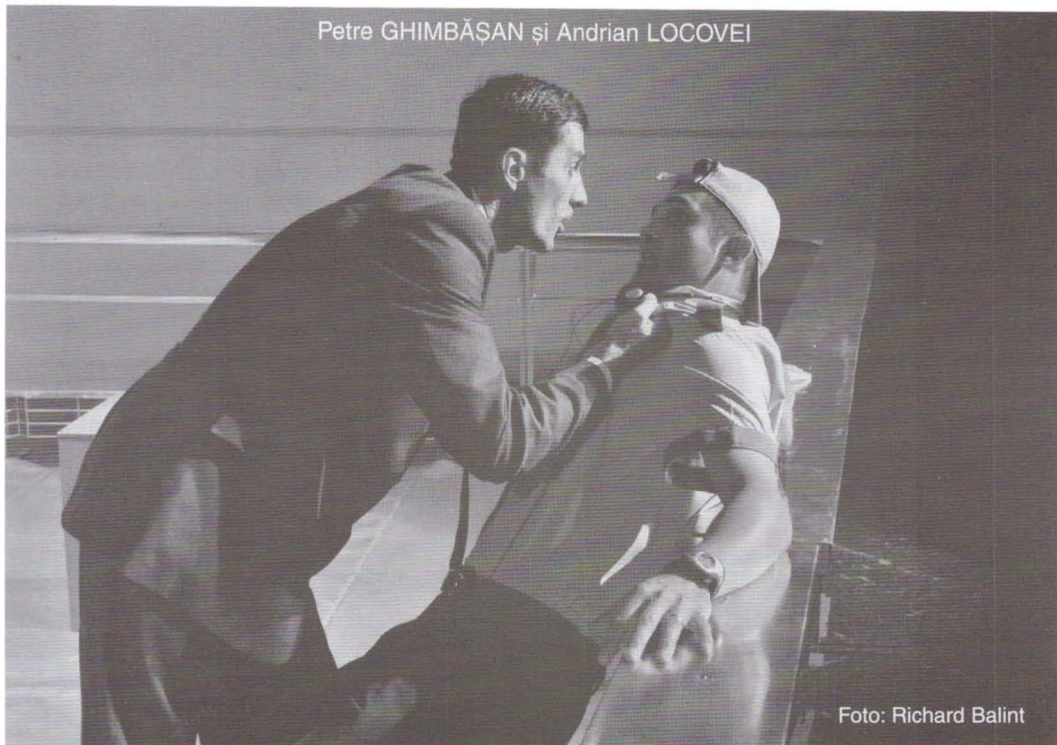

Foto: Richard Balint

gestul lor, pentru a fuma pe furiș, vă dați seama cam cum ar trebui să decurgă dialogul lor ca să intereseze cât de cât publicul spectator.

Dacă refugiul lor pe acoperiș înseamnă căutarea obsedantă a unui locșor unde să se simtă liberi, să scape, fie și pentru o jumătate de oră, de angoase, de spaimile singurătății, de temeri de tot felul, dacă acolo se pot consuma mici drame legate de câștigarea unui post sau pierderea lui, se pot naște idile sau consuma chiar rapide apropieri sexuale, dacă se acceptă sau se resping avansuri între personaje de sex diferit sau chiar de același sex, dacă reușesc să-și cultive nevinovatul viciu (însă periculos, cum se știe) cu prețul minciunii sau al micii conspirații, dacă se pot produce sinucideri sigure de la înălțimea aceea amețitoare, dacă toate acestea sunt posibile – și unele se și petrec în spectacol – nu văd de ce n-ar interesa pe oricine un asemenea demers artistic. Chestiunea e însă alta: spectacolul este extrem de precis construit, aproape fără cusur, cumva tehnic, croit parcă inteligent și elegant, cu rigla și compasul și, mai puțin, cu sângele și sufletul artiștilor. Mă rog, metaforic vorbind, cu carne și sânge, fiindcă depinde și cât... din respectivul material al clienților a avut la îndemână regizorul. Eu cred că răceala spectacolului de aici vine: din textul destul de artificial construit și din lipsa aderenței actorilor la personaje; nu vreau să-i apăr cu tot dinadinsul pe actori (care nu cred că au dat aici nici jumătate din ce ar fi putut da – cu două trei excepții – Petre Ghimbășan, Suzana Macovei și Elvira Platon Rîmbu), dar cred că ei simt cel mai bine, în ciuda efortului regizoral de a-i convinge de contrariul, dacă un personaj este bine scris sau nu, dacă are... carne, cum spun ei uneori sau e sec și lipsit de substanță și adevăr omenesc. Fiindcă, orice s-ar spune, există un soi de solidaritate a actorului cu personajul interpretat sau, dimpotrivă, o desolidarizare de el...

Da, chiar dacă voi fi acuzată că n-am înțeles nimic din piesă, eu susțin că *După ploaie* e o piesă falsă, un eseu deștept, nu zic ba, în marginea căruia se mai pot scrie alte zeci de eseuri eminente, dar atât. De unde și o bună parte din nereușita spectacolului. Decorul nu și-a propus nimic mai mult decât a sugerat autorul, iar costumele subliniază limpede o sobrietate impusă de firmele lumii moderne, angajaților pe care-i dorește trași la șapirograf: curați, eleganți, sobri, deștepți, disciplinați, fideli, devotați intereselor firmei, prezenți, dacă se poate, zi și noapte pe baricade pentru binele și prosperitatea patronilor. Adică roboți perfecți, fără viață personală, fără identitate bine definită...

Dacă ar fi avut inspirația să nu lipească la sfârșit acea apariție stânjenitoare a îngerilor, aș putea spune că spectacolul ar fi salvat chiar, în parte cel puțin, un final al piesei care chiar nu știu pe cine ar fi interesat.

Am avut norocul să călătoresc spre București, a doua zi după premieră, cu Claudiu Goga și, vreme de câteva ceasuri să pălăvrăgim, cum numai în tren se poate, despre teatru, desigur, și despre spectacol. Multe am înțeles eu atunci din neajunsurile colaborării unui regizor invitat cu o trupă care...dar nu este cazul să spun chiar totul aici. Poate cândva, însă, într-un articol special dedicat... „arzătoarei cestiuni,” n-ar strica să vorbim.

P.S. După ce am văzut recitalul admirabilului actor Nicolae Urs de la Teatrul Nottara cu *DESPRE EFECTUL DĂUNĂTOR AL TUTUNULUI*, mă gândesc serios dacă nu cumva m-a convins el singur mai abitir să mă las de fumat, decât efortul unei întregi trupe de a mă convinge că o țigară, un pachet sau zece îmi pot aduce mult râvnita liniște... Deh, fumuri...Mai ales că eu nu sunt fumătoare...

Teatrul de Stat Oradea, Trupa „Iosif Vulcan” – După ploaie de Sergi Belbel.
Traducerea: Delia Prodan. Regia: Claudiu Goga. Scenografia: Ramona Ingrid Macarie.
Light design&coloana sonoră: Claudiu Goga. Cu: Ioana Dragoș Gajdo, Adela Lazăr, Angela Tanko, Elvira Platon Rîmbu, Suzana Macovei, Petre Ghimbășan, Sebastian Lupu, Andrian Locovei, Mirela Niță Lupu, Mihaela Gherdan, Lucia Rogoz, Ion Ruscuț, Pavel Sârghi. Data premierei: 23 septembrie 2006.

Singurătate și disperare

În toamna lui '84, publicul orădean aplauda frenetic, iar juriul acorda trei premii importante unui spectacol cu o piesă sovietică, deși românii se cam săturaseră de sovietici, mai ales de comunismul lor și poate, prin asimilare, și de dramaturgia lor, excesiv impusă în anii aceia. Era vorba de spectacolul prestigiosului Teatru Bulandra cu piesa *Într-un parc pe o bancă...* de Aleksandr Ghelman prezentat la ediția a șasea a „Săptămânii teatrului scurt”. Spectacolul a fost distins cu un premiu pentru spectacol și cu două premii de interpretare ce reveneau celor doi actori, Victor Rebengiuc și Luminița Gheorghiu, remarcabili în rolurile celor două personaje ale piesei. Peste foarte puțină vreme – fiindcă se afla deja în repetiții – Teatrul din Oradea oferea publicului propria sa premieră cu aceeași piesă; și, de unde unii se îndoiau de succesul ei după spectacolul bucureștean, n-a fost deloc așa: spectacolul pus în scenă de Sergiu Savin (semnatar și al scenografiei) cu actrii Cristina Șchiopu și